

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Rákosi Jenő

Idő

"1920"

Személy

Szerző:

Cím:

Rákosi Jenő elmondja, hogyan lett újságíró

Forrás:

Az Est

Bp.

(Hely)

1920 X 23

(Idő)

(Kzt. v. füz.) (O

Közp. nyomt.

Rákosi Jenő elmondja, hogyan lett újságíró

— Az Est tudósítójától —

Jubileumi ünnep éjének előnapján felkeresük Rákosi Jenőt, hogy mondjon el egyet-mást önmagáról. Szerkesztőségében látogattuk meg. A hetvennyolc éves publicista a legjobb erőben van és egészségesen, munkás kedvvel várja jubileumát.

Rákosi Jenő szívesen fogad és a múltjáról, kortársairól, pályájáról mesél ő, a ki annyit mesélhet arról, a mi ma már történelem.

— Grácban láttam először színházi előadást — mondja. — Édes anyám vitt el egyszer, mikor ott voltunk látogatóban. Az előadás nagyon erős hatással volt rám, annyira, hogy hazaérve, reminiscenciáim nyomán új darabot írtam. A darabot diák-társaimmal elő is akartam adni.

— Ez a hatás később sem enyészett el egészen, mindig író akartam lenni, de úgy éreztem, hogy az írói és újságírói pályára nem egyeztethező össze egymással. Mikor első darabomat, az Aesopust adták, Kemény Zsigmond meghívott a Pesti Naplóhoz. Akkor minden munkatársnak száz forint fizetés járt. Én is ennyit kaptam, de Kemény Zsigmond azt mondotta, hogy azért kapom a száz forintot, hogy megéljek belőle és darabokat írjak. Nem pedig újságot. Engem azonban mégis elnyelt, bekapott az újságírás.

— Salamon Ferenc akkor vált meg a Pesti Naplótól, én az ő rovatát, a Bécsi dolgok-at vállaltam. Ez a ki-

egyezés idejében volt, a mikor Bécs nagyon is érdekelte a magyar közönséget. És én nagy ambícióval veztettem rovatomat.

— Mikor a Századunk egybeolvadt a Pesti Napló-val, megváltam a lap-tól. A Reform kötelekébe léptem át. A lap Ráth Mór, az akkori könyv- és lapkiadóvilág vezéréé volt. Ráth Mór a leggorombább embernek ismerték; én voltam az egyetlen ember, a kivel sohasem gorombáskodott. Ráth Mór és Gyulai Pál mindig haragos viszonyban élt egymással, de végképpen nem veszték össze soha. A Váci-utca egyik sarokházában volt Ráth Mór könyvesboltja a „Vastuskóhoz”, mindkét oldalán ajtóval. Gyulai Pál, a ki akkoriban az Akadémia titkára volt, mindennap a Váci-utcán keresztül ment Sándor-utcai lakásáról az Akadémiába. És mindennap betért Ráth Mórhoz, be-ment a bolt egyik ajtaján, leadott egy gorombaságot és a másik ajtón át távozott.

— Így dolgoztam a lapnál, de közben irodalmi munkáimat is folytat-tam. Tudják, ugy-e, hogy milyen da-rabokat írtam és mi lett a sorsuk?

— Valami érdekes részlet, vagy egyéb intimitás darabiról korából nem maradt meg főszerkesztő urnak az emlékezetében? — kérdeztük.

— Az ilyen intimítások és érdekes részületek csak ritkán történnek meg a valóságban; azokat az írók többnyire maguk költik hozzá a darabhoz — felelte Rákosi Jenő elmosolyodva. — És látja, mégis eszembe jut nekem is egy kis epizód. Radnótfai Sámuellel, a Nemzeti Színház akkori intendán-sá-va történt. Egyik darabom bemu-tatása előtt Radnótfai nagy bizako-dással jelentette ki nekem, hogy biz-tos a nagy siker.

— Honnan tudja? — kérdeztem én tőle.

— Én mindig megérezem, ha egy

darabnak sikere lesz — felelte ő. — Ilyenkor mindig végigborzong valami a hátamon. Ez biztos jel! És a darab tényleg nagy sikert aratott.

Szóba kerül a kommün.

— Kétzer vetelték fogságba a kommunisták, — meséli Rákosi Jenő.

— Egy-zer László Jenő hivatott ma-gához és kihallgatott.

— Hány esztendő? — kérdezte.

— Hetvenhat.

— Miből él?

— Eddig a keresményemből éltem, a mit a Budapesti Hírlap szerkeszté-séért kaptam. A proletárdiktatura hátróm hónapi végkielégítést adott nekem. Két hónap már elmúlt, egy hónapig még élhetek belőle.

— Ne féljen — nyugtatott meg László Jenő. — A proletárdiktatura tud és fog is gondoskodni egy Rákosi Jenőről.

— Nem kérek én a proletárdikta-turától semmit — háritottam el ma-gamtól a gondoskodást. — Csak hogy engem, öreg embert, a kinek már ugy sincs sok hátra, engedjenek szabedon. — László Jenő rövid pil-lenést váltott egy társával, ez a pillantás azonban a fogságban tartá-somat határozta el. A másiknak egyéb terve is voltak velem, etől azonban szerencsésen megszabadultam.

— Mikor otthagytam a fogházat, akkor sem hagytak nyugton. Min-den nap le kellett troykolnom a Nap-hegyről a Markó-utca-ba jelentkezni, hogy még nem szöktem meg.

Az idő mulik. Befejezzük a beszél-getést. Kifejezem jó kívánságaimat a jubileum alkalmából és megkér-dezem:

— Mit kíván magának, főszerkesztő ur, életének egyik legnevezetesebb születésnapján?

— Magamnak semmit — hangsú-lyozza. — Mindent az országnak. Mégis, — szól utánam — magamnak azt kívánom, hogy a mig élek, dol-gozhassam.

árosi hazinyomda 1920